

12 . Crăsanii de Jos | Comuna: Balaciu | Județ: Ialomița | Punct: Piscul Crăsanii | Anul: 2015

Anul: 2015

Cod RAN: 92934.01

Perioade: Preistorie, Protoistorie

Epoci: Neolitic, Eneolitic, Epoca bronzului timpuriu, La Tène

Tipuri sit: locuire

Categoriile sit: Domestic

Autori: Ioan Cernău, Cătălina Cernea, Marian Neagu, Valeriu Sîrbu, Florin Vlad

Instituții: Muzeul Județean Ialomița, Muzeul Județean Ialomița, Muzeul Dunării de Jos, Călărași, Muzeul Brăilei, Muzeul Județean Ialomița

Raport

Obiectivele urmărite în campania de cercetări arheologice a anului 2015 la Piscul Crăsanii au fost: a) finalizarea cercetării complexelor arheologice de epocă geto-dacică începute în campaniile anterioare și b) excavarea zonei în care au fost observate materiale de epocă neolitică.

EPOCA NEOLITICĂ – cultura Boian Giulești

S IX - Complexul 37, parțial cercetat în 2014, reprezintă un rest dintr-o locuință neolitică a culturii Boian-Giulești, identificată pe o mică suprafață, de la adâncimea de -0.80 m, față de nivelul actual de călcare. Aceasta a fost observată până la adâncimea de -1.30 m, deci stratul de depuneri în urma distrugerii are o grosime de aproximativ 50 cm.

Este o locuință de tip adâncit, cu o orientare SE-NV, de formă rectangulară, cu o lungime de circa 2,40m, perturbată stratigrafic atât de complexele getice posterioare C 22 (locuință adâncită) și C 34 (o groapă de formă tronconică), cât și de bio-perturbări. În consecință, elementele constructive de detaliu nu au putut fi evidențiate.

EPOCA GETO-DACICĂ

Cu trei excepții (C43, C44, C45), toate celelalte complexe au fost cercetate, parțial, în campaniile anterioare, în 2015 propunându-se finalizarea lor. Din cadrul acestora vom prezenta doar câteva pentru interesul lor stratigrafic ori al inventarului descoperit în ele.

S IX - Complexul 18 reprezintă o vatră, identificată în campania 2013, în nord-estul secțiunii S IV/2013. În caseta A din S IX/2014, la adâncimea de -0.65 m, în zona de sud, s-au descoperit, într-o zonă restrânsă, câteva plăcuțe ale vetrei C 18, aflate, însă, în poziție secundară. Împreună cu acestea au fost găsite și câteva fragmente ceramice getice și oase de mamifer. Pe baza poziției stratigrafice el poate fi datat la mijlocul ori în a doua jumătate a sec. I a. Chr.

S IX - Complexul 22 reprezintă o locuință getică, cercetată parțial în campaniile 2012-2014 cu dimensiunile: L = 4.00 m x 3.00 m; A = 1.00 m. În 2015, la adâncimea de -0.75 m, s-a identificat latura de nord a locuinței, dar pe o suprafață restrânsă, anume pe o lungime de aproximativ 2,70 m, având o lățime maximă de 0,70-0,75 m.

Observațiile stratigrafice au evidențiat faptul că locuința a fost construită în nivelul superior al stratului getic, ea datându-se, probabil, în prima jumătate a sec. I a. Chr. (Sîrbu et alii 2014, p. 215- 2016, fig. 10/1).

S X - Complexul 13 reprezintă un bordei getic, descoperit și cercetat, parțial, inițial, în S IV/2012. În 2015, odată cu redeschiderea S X/2014, la adâncimea de -0,90 m de la suprafața solului, începând cu jumătatea de nord a caroului 1 și până la jumătatea caroului 3, au fost observate limitele bordeiului C13.

Acesta, orientat pe direcția NS, are o lungime de 5,10 m și o lățime de 2,40 m, adâncimea reală a umpluturii a fost de 1,10 m pe latura de nord și de 0,95 m pe cea de sud.

Stratigrafia complexului:

- La partea superioară umplutura era reprezentată de un sediment de culoare cenușie, cu structură fină, afânată, ce conținea pigmenți și mici fragmente de cărbune, fragmente mici de lipitură arsă de perete (de culoare roșcată), rare granule albe și alb-gălbui de cenușă, numeroase fragmente ceramice de dimensiuni mici și medii (unele cu urme de ardere secundară) și oase de mamifer.

- Între - (1,45 și 1,60) m era un sediment de culoare brună-negricioasă, de structură eterogenă, ușor poroasă, ce conținea pigmenți și mici fragmente de cărbune și de lipitură arsă de perete, de culoare roșiatică și neagră, în poziție secundară. În acest sediment au fost descoperite numeroase fragmente vase ceramice (de la fructieră, funduri de vase, fragmente de bol etc.), aflate în poziție orizontală și oblică, fără a avea o anume ordonare. Alături de acestea au fost descoperite și numeroase fragmente de oase de mamifer de talie mare și medie, precum și fragmente de lut ars la roșu și negru.

- Între - (1,60 și 1,70) m era un sediment nisipos de culoare brună-cenușie ce conținea pigmenți și fragmente mici de cărbune, rare fragmente de lut ars la roșu, fragmente ceramice getice, rare oase de mamifer. În jumătatea nordică a caroului 2 au fost observate două lentile de arsură, cu o grosime care varia de la 2 la 5 cm, discontinue către zona de est a bordeiului, spre deosebire de zona centrală, unde acopereau uniform o suprafață mai mare.

- Între - (1,70 și 1,90) m, au fost observate trei niveluri de arsură, ce conțineau și ele fragmente ceramice getice și oase cu urme de ardere secundară.

- Între - (1,90 și 1,95) m, în colțul de NE s-a conturat o lentilă de sediment cu mult oxid de fier în compoziție. În partea inferioară a complexului a fost înregistrată o succesiune de acumulări de sediment, de forma unor lentile fine, milimetrice, de natură nisipoasă, cu o paletă cromatică ce varia de la cenușiu deschis, la galben și brun-gălbui. Aspectul micro-stratificat al acestui nivel indică o acumulare de sediment nisipos petrecută într-un mediu umed.

- La baza bordeiului a fost înregistrat un nivel de lut nisipos, compact, dur, cu aspect de „crustă”, cu o grosime ce varia de la 2 la 4-5 cm, ce ar putea reprezenta podeaua locuinței.

Majoritatea fragmentelor ceramice prezintă ardere secundară, la fel ca și materialul osteologic. Umplutura în C 13 a fost depusă dinspre nord, fapt sesizat pe profilul de vest al S X/2014. Pe latura sudică a fost înregistrată o acumulare semnificativă de materiale arheologice în poziție secundară: fragmente ceramice, oase de mamifer și lutuală arsă de perete. Tot pe această latură, la partea inferioară, bordeiul prezenta o alveolare pe o lungime de aproximativ 1 m (de la sud la nord), observată de la adâncimea de 1,90 m, până la 2,04 m.

Materialele arheologice descoperite în umplutura bordeiului C 13 au fost relativ numeroase, cu precădere concentrate în zona de sud, unde și umplutura diferă ușor față de latura nordică (pe nord era mai mult lut ars, iar nivelurile de arsură fiind, de cele mai multe ori, continue).

Întrucât bordeiul a fost săpat în fostul șanț, probabil atunci când traseul acestuia nu mai era cunoscut cu exactitate, unii din pereții săi au fost ranforșați cu o structură de lemn (Sîrbu et alii 2014, p. 213-214). În umplutura sa a fost găsită o gamă variată de vase getice modelate cu mâna sau cu roata, plus câteva fragmente de amfore elenistice (Sîrbu et alii 2014, p. 213-214, fig. 7, 13/3, 5-7).

Stratigrafic, bordeiul C 13 este posterior nu doar momentului umplerii șanțului getic, ci și depunerii naturale silicice micro- stratificate de deasupra umpluturii șanțului; el poate fi datat, inclusiv pe baza inventarului, la mijlocul sec. I a. Chr.

S X - Șanțul getic

Șanțul a fost observat în extremitatea nordică a S X/2014, în caroul 3, în intervalul - (1,30 m și 2,80) m. Acest complex a fost afectat stratigrafic de construirea bordeiului C 13, dar și de numeroasele bio-perturbări.

Stratigrafia acestuia nu este una foarte complexă, însă este compusă din mai multe niveluri de sedimente, care se diferențiază net unul de celălalt.

Astfel, în ordinea acumulării straturilor, menționăm:

- Sediment brun-închis, poziționat la partea inferioară a șanțului, grosimea căruia variază de la 40 la 20 cm (sud - nord), de la marginea șanțului către interior; în interiorul lui au fost observate rare lentile de sediment nisipos, de culoare gălbuie.

- Sediment de culoare brună-cenușie, ce pare să reprezinte o acumulare de sediment scurs de pe malul șanțului (către marginea de sud prezintă o înclinare); grosimea acestuia variază de la 20 la 6 cm (dinspre marginea șanțului către interior).

- Sediment brun-negricios, nisipos, gros de aproximativ 60 cm, mai afânat decât în restul secțiunii, ce conține fragmente ceramice de dimensiuni mari și medii, oase, pietre. Începând cu adâncimea de 2 m, de la nivelul de călcare actual al terasei, densitatea constituenților antropici a scăzut considerabil, nemaifiind observate decât rare fragmente ceramice de epocă getică și câteva oase de mamifer de talie mare.

- Nivel micro-stratificat de depuneri nisipoase cu o cromatică ce variază de la cenușiu-deschis la galben și brun-deschis; nivelul este format din zeci de lentile de aproximativ 1 cm grosime, dar și din linii milimetrice de depunere nisipoasă; grosimea totală era de aproximativ 65 cm, iar înclinarea generală a nivelului este dinspre nord spre sud; reprezintă o acumulare naturală poziționată deasupra umpluturii șanțului getic.

- Lentile fine de cenușă și arsură ce acoperă acumularea naturală micro-stratificată; grosime: 6-8 cm; înclinare: dinspre nord spre sud.

Așa cum au demonstrat și cercetările din campaniile anterioare, pe baza stratigrafiei și a inventarului găsit în umplutura sa, șanțul, dublat de val, se datează cândva în sec. II a. Chr. (Sîrbu et alii 2014, p. 208-212, fig. 3-6).

S XI - Complexul 43 este o groapă getică de formă tronconică (DG = 0,85 m; DB = 1,50 m; A = 1,20 m), situată în estul caroului 2, continuându-se în profilul de est al secțiunii. Groapa a fost observată de la adâncimea de -0,80 m, continuându-se până la -2,00 m. Umplutura era reprezentată de un sediment de culoare cenușie-deschisă, cu structură fină, afânată, ce conținea rare fragmente ceramice getice și oase de animale. Pe baza poziției stratigrafice groapa poate fi datată în sec. I a. Chr., mai probabil pe la mijlocul acestui veac.

S XI - Complexul 44 este o groapă getică, de formă aproximativ rotundă, cu diametrul de aproximativ 1,10 m, observată în sudul caroului 1; se continuă și în profilul de sud al secțiunii.

Sedimentul diferit al umpluturii complexului a fost observat încă de la adâncimea de aproximativ 0,50 m, fără însă ca limitele complexului să se contureze cu claritate. Umplutura era formată dintr-un sediment de culoare cenușie-deschisă, foarte fin, prăfos, conținând pigmenți și fragmente de cărbune și, mai rar, de lut ars. În umplutura sa au fost descoperite numeroase fragmente ceramice getice și oase de animale. La adâncimea de 1,16 m au fost descoperite câteva mici fragmente dintr-un bol getic cu decor în relief.

Alături de gama variată a olăriei geto-dacice tipice acestei perioade, plus puține fragmente de amfore elenistice, mai menționăm doar fragmentele de boluri getice cu decor în relief și o monedă de argint de tipul Inotești-Răcoasa.

Descoperirile din campania acestui an în se încadrează în limitele cronologice ale sec. II-Ia. Chr.

Informații suplimentare online

[Raportul 5482 din cronica.cimec.ro](http://raportul5482.din.cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](http://localizare.pe.harta.folosind.mapserver.cimec.ro)